

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

Vážení kolegové ve školách, neziskových organizacích, úřadech, firmách a dalších institucích, milí příznivci ekologické výchovy, připravili jsme pro Vás březnový balíček informací na podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.

Balíček k Vám putuje v období jarních prázdnin ve Zlínském kraji, kdy vrcholí období Masopustu a my pomalu vyhlížíme jaro. V březnu se těšíme na tradiční **setkání organizací k ekovýchově** (20. března), nebo dalším **semináři**, který tentokrát připravili lektoři z Agentury rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje. Je nejvyšší čas s přípravou Světového dne lesů, Světového dne vody či Světového dne meteorologie.

Balíček obsahuje aktuální grantové výzvy, pozvánky na akce, termíny vyhlášených soutěží, zajímavé články i příklady dobré praxe. Ve druhé polovině vrcholí masopustní veselí a pomalu začínáme připravovat jarní akce.

Klub Lísky – líbí se Vám programy Lísky? Chtěli byste nás podpořit? Staňte se členy Klubu. Informace, přehled benefitů a plateb a přihláška ke stažení je na webu Lísky, <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky> Nově registrovaným členům klubu zašleme uvítací dopis a kartu člena. Každý měsíc se můžete těšit na nové **metodické listy** a **List skřítků Lískáčka pro rodiny s dětmi**. První z listů na únor najdete i na webu, pod Klubem Lísky. To abyste viděli, na co se můžete v dalších měsících těšit. Listy budeme vydávat jednou měsíčně, primárně jsou určeny rodinám s dětmi jako námět na společné trávení volného času. Určitě je ale využijete i v mateřinkách či na prvním stupni nebo ve školní družině.

Na webu Lísky najdete **Akce – Krajský kalendář akcí**. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz, my Vám za ně děkujeme a aktuálně je zařazujeme na web i do rozesílky.

Líska má své profily na Facebooku. Přidejte se k našim tématům na stránkách: Líska, o.s./Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny/Ptáci – žijí tady s námi/Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené/Stromy a my/Cesty za poklady ve Zlínském kraji/ŽABAKO.

Osvětové kampaně Lísky v roce 2014:

- **Ptáci – žijí tady s námi**, 1.4.-2.5.2014,
garant: CEV Žabka při SVČ Klubko Staré Město
- **Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny**, 1.5.-5.9.2014,
garant: Centrum Veronica Hostětín
- **Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené**, 10.-25.5.2014,
garant: Přírodovědné centrum Trnka při DDM Uherské Hradiště
- **STROMY a my**, 28.9.-26.10.2014,
garant: Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
- **Skutečně zdravá škola**, celoročně
Občanská iniciativa Skutečně zdravá škola, <http://www.skutecnezdravaskola.cz/>
Aktuální zprávy, náměty a příklady dobré praxe najdete na
<https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola?fref=ts>
Kontakt: Bohuslav Sedláček

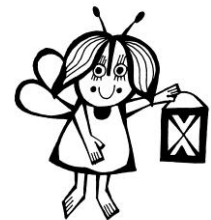
Kde Líska pomáhá

- **Sbírka Světluška: Komu svítí Světluška**

Světluška provází děti a dospělé s těžkým zrakovým postižením na jejich cestě k samostatnosti.

Přispívá na speciální pomůcky jako jsou mluvící počítače či optické lupy, na vodící psy, osobní asistenci pro zrakově postižené děti integrované do běžných škol. Podporuje zrakově postižené studenty. Financuje projekty, které rozvíjí talent a tvořivé schopnosti lidí se zrakovým postižením.

<http://svetluska.centrum.cz/win/pro.phtml>

- **Dobrý anděl**

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly.

Aktuality, které stojí za to číst

❖ Líska získala poděkování za svou činnost ve městě Vsetín za rok 2013.

Na tradičním setkání neziskových organizací s vedením města Vsetín získala poděkování i Líska, o.s..
<http://www.liska-evvo.cz/doc/liska-ziskala-podekovani-za-svou-cinnost-ve-meste-vsetin-za-rok-2013>

❖ Kampaň FAO k Mezinárodnímu dni lesů

Lesy a stromy nás chrání, poskytují čistý vzduch a vodu, zachovávají biologickou rozmanitost a zmírňují působení změn klimatu. Mnohým z nás také poskytují stravu, přístřeší a pracovní příležitosti. Je na nás, abychom naše lesy na oplátku také udržovali a chránili - naše budoucnost je v sázce. Připojte se k FAO a oslavte 21. března Mezinárodní den lesů.

<http://www.youtube.com/watch?v=-VnFoStRE0w>

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **1. Výzva k předkládání žádostí o poskytnutí grantu z programu „Fond pro nestátní neziskové organizace“ (FNNO).** Upozorňujeme, že Nadace partnerství ve spolupráci s Nadací rozvoje občanské společnosti vyhlásila 1. výzvu k předkládání žádostí o poskytnutí grantu z programu „Fond pro nestátní neziskové organizace“ (FNNO) a k předkládání žádostí o poskytnutí Doplňkového grantu z Fondu pro bilaterální spolupráci na programové úrovni v rámci FNNO. Uzávěrka 1. Výzvy je 24.03.2014, do 16:00 hodin.
<http://www.fondnno.cz/>
- Jsou žáci vaší místní školy denně vystaveni nebezpečné dopravní situaci? **Grantový program Na zelenou vám nabízí pomoc.** A navíc bude děti opravdu bavit! Požádejte do 7. března o podporu a získáte až 70.000 Kč. <http://bit.ly/1mRt85h>
- Nadace Partnerství nabízí obcím, školám a neziskovým organizacím grant zaměřený na **odpovědné hospodaření s vodou** (v budovách, obcích, krajině). Maximální výše grantu je **100 tisíc Kč**, uzávěrka žádostí je **10. dubna**.
Informace o grantech Nestlé pro vodu v krajině: www.nadacepartnerství.cz
Informace o soutěži Pro vodu: <http://www.soutezprovodu.cz/>
- **Nadace VIA: Rychlé granty 2014**
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2x1--&x=2396776>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Regionální setkání středisek ekologické výchovy, ekoporaden a organizací k EVVO, 20. března 2014, 14/15 Baťův institut Zlín.** *Pozvánka a návratka v příloze.*

- Rádi byste si založili chov včel, ale nevíte jak na to? Tak právě pro vás jsme připravili kurz **"Začínáme včelařit"**. Kurz je určený všem začátečníkům, kteří se ještě rozhodují a nemají jasnou představu, co takové včelaření obnáší. Bližší informace naleznete zde: http://www.trnka.xf.cz/ke_stazeni/plakatek_kurz_vcelareni.pdf

- **MUZEUM REGIONU VALAŠSKO ZVE NA PŘÍRODOVĚDNÉ PŘEDNÁŠKY A PROGRAMY**
Více informací na www.muzeumvalassko.cz

- **Pozvánky na jarní prázdniny v regionu:**

Jarní prázdniny v muzeu, které se uskuteční v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí ve dnech **3. 3. - 9. 3. 2014**. Na každý den jsme pro Vás od 9:00 do 16:00 hodin připravili řadu zajímavostí, her a zábavy. Na program je barvení látek pomocí rostlin, výroba ručního papíru, den věnovaný sklu a makové tvoření.

Na sobotu 9. 3. 2014 jsme pro Vás zároveň připravili hravé zahájení výstavy s názvem **„Jak se břicho k chlebu dostane“**, více na: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/jarni-prazdniny-v-muzeu-2014/>

Papírové jarní prázdniny v Zámku Vsetín

Objevte fascinující tajemství papíru během jarních prázdnin na zámku Vsetín! Čekají na vás zábavné hry a soutěže, nevídané pokusy a samozřejmě spousta zajímavých informací. Akce je spojena s prohlídkou nové výstavy s názvem Egypt: Dar Nilu. Program je vhodný pro děti od 4 do 90 let. A co nás čeká a nemine? To najdete na stránkách...

<http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/papirove-jarni-prazdniny/>

Výstavy ve Zlínském kraji

- **14/15 Bat'ův institut Zlín**, nabídka na www.14-15.cz
Všichni jsme příbuzní, do 20. dubna 2014
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální výstavy najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- **15. května 2014** je termín, který si nezapomeňte rezervovat ve svém diáři. V tento den Vás srdečně zveme na další ročník konference, která se tradičně věnuje aktuálním tématům v oblasti vzdělávání. Její letošní téma je: **ÚSPĚCH PRO KAŽDÉHO ŽÁKA.**

Učíme se účinně podporovat učitele, aby každý žák zažíval úspěch.

Konference se ponese v duchu prezentací konkrétních příkladů z praxe, po kterých budou následovat diskusní skupiny na téma, jak účinně podporovat pedagogy v jejich práci tak, aby jejich žáci zažívali úspěch. Přípravy v letošním roce probíhají ve spolupráci těchto partnerských organizací: SKAV, o. s., Pomáháme školám k úspěchu, o. p. s., EDUin, o. p. s., a Centrum současného umění DOX.

Registrace bude spuštěna začátkem **dubna 2014**. Pozvánku s programem obdržíte začátkem dubna emailem, další informace budou k dispozici na www.skav.cz a na www.eduin.cz.

Pro oživení zážitků z loňské konference si můžete prohlédnout její výstupy na stránkách www.ucimekvalitne.cz.

Případné dotazy či zájem o aktivní vystoupení směřujte na adresu monika.mrnavkova@skav.cz

- **Pozvánka na unikátní třídní kurzy Environmentálního poradenství**

STEP pořádá ojedinělé kurzy věnované Environmentálnímu poradenství. Dozvíte se, jak profesionalizovat ekoporadenství ve své organizaci, jaké jsou jeho metody a standardy. Velkým přínosem pro Vás bude možnost interakce a výměna zkušeností s účastníky kurzu, brainstorming a názorné ukázky z praxe. **Více na** <http://www.ekoporadna.cz/>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

❖ Semináře, exkurze

- **Seminář Česká republika pomáhá, 18. března 2014, 10.00 – 14.30 hodin**, Základní škola Vsetín, Rokytnice 436, lektorka: Mgr. Ing. Lenka Pánková. *Pozvánka v příloze.*
- **Připravujeme:**
 - Seminář Ekovýchova v mateřské škole
 - Seminář Regionální výrobky pro ZŠ a SŠ
 - Seminář Plánujeme a budujeme školní přírodní zahradu pro MŠ a ZŠ, duben
 - Seminář Učíme se na školní přírodní zahradě pro MŠ a ZŠ, květen
 - Krajský veletrh, ZOO Zlín Lešná, 5.6.2014

Více na <http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

❖ Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s. **Kontakt:** infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz
- PC TRNKA při DDM Uherské Hradiště si pro vás letos připravila **večerní vzdělávací přednášky a terénní exkurze pro učitele, koordinátory EVVO a veřejnost**. Přednášky probíhají do května 2014 v Uh. Hradišti. Cena celé akademie je 250 Kč. Více na www.ddmsikula.cz/akademie

Vzdělávací programy a environmentální informační a komunikační systém zajišťovaný Lískou je podpořen z Programu švýcarsko-české spolupráce, www.liska-evvo.cz

❖ Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>

DOPORUČUJEME: nový lektorský program s názvem **Od zrnka ke chlebu**. Program je připraven k výstavě Chléb za břichem nechodí aneb Jak se břicho k chlebu dostane, která se uskuteční **v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí** ve dnech **9. 3. - 29. 6. 2014**.

Cílem výukového programu je seznámit žáky s tím, jak spletitá je cesta od zrníčka až k bochníku chleba na našem stole. Dozvědí se, jakým způsobem obyčejní lidé dříve obdělávali půdu a jaké nástroje jim při tom pomáhaly. Vyzkoušet si můžou zpracování obilí a řadu dalších zajímavostí.

Více se dozvíte v příloze a na <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/chleb-za-brichem-nechodi/>

K výstavě je rovněž připravena **přírodovědná soutěž Pěstujeme obilí, meleme mouku, pečeme chléb**, která se uskuteční ve dnech **9. - 16. 4. 2014**. Podrobnosti o soutěži se dozvíte na

<http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/soutez-pestujeme-obili-meleme-mouku-peceme-chleb/>

Tipy na tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky na rok 2014 budeme postupně přidávat na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>

- Rodiče, prarodiče, strýcové a tety - vydejte se společně s dětmi na **napínavý tábor** do krásného a čistého prostředí Bílých Karpat. Program (nejen) pro děti bude protkán zajímavou celotáborovou motivační hrou. Letos uspořádáme 4 turnusy, které jsou rozděleny dle věku dětí.

<http://hostetin.veronica.cz/letni-tabory-pro-rodice-s-detmi>

- **Dovolená s příběhem – zelená dovolená mezi kvetoucími jabloněmi**

Jarní toulky po Karpatech, bylinkový workshop, využití jarních rostlinek v kuchyni.

<http://hostetin.veronica.cz/dovolena-s-pribehem-zelena-dovolena-mezi-kvetoucimijablonemi>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

V této rubrice najdete Vaše i lískové tipy, zkušenosti a zážitky z různých výletů, exkurzí a výprav do přírody.

- **Naplánujte si návštěvu 14/15 Baťova institutu Zlín**, který nabízí celoročně programy pro školy, skupiny dětí i rodiny s dětmi, www.14-15.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Termíny soutěží:**
 - **Zelený lísteček – soutěž pro 1.-3. třídy ZŠ**, Valašské Meziříčí, 15.5.2014, *propozice v příloze.*
 - **Zlatý list – soutěž pro ZŠ**, regionální kolo ve Zlínském kraji, Valašské Meziříčí, 20.-21.5.2014, *propozice v příloze. Pořádá SVČ Domeček a ZO ČSOP Javorníček Valašské Meziříčí*
 - **6. ročník Eko-olympiády pro ZŠ Zlínského kraje:** středa 21. května 2014, 8.30 -14.00 hod, Základní škola Zlín Štípa. Další informace na www.zsstipa.cz
 - **ŽA-BA-KO, žakovská badatelská konference, Vsetín, 25.6.2014**
 - **Jaloveček**, duben 2014, <http://www.muzeumvalassko.cz>

- **CEV Žabka při SVČ Klubko St.Město,p.o. připravila pro žáky II. stupně a SŠ na školní rok 2013/2014 soutěž o životním prostředí - Poslouchejme přírodu !!!** , email: kravackovap@seznam.cz, www.cevzabka.xf.cz

- Muzeum regionu Valašsko připravilo **přírodovědnou soutěž Pěstujeme obilí, meleme mouku, pečeme chléb**, která se uskuteční ve dnech **9. - 16. 4. 2014**. Podrobnosti o soutěži se dozvíte na <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/soutez-pestujeme-obili-meleme-mouku-peceme-chleb/>

- **Zámek Lešná vyhlašuje výtvarnou soutěž ke Dni Země na téma "Zámek a park očima dětí"**, uzávěrka 28. 3. 2014.
<http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-lesna/>
<http://www.facebook.com/ZamekaparkLesna>
e-mail: slezakovajitka@seznam.cz

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

- **Fairtradové školy**
jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Status Fairtradová škola

mohou získat školy na všech úrovních vzdělávacího systému. Dávají jim najevo svou společenskou odpovědnost a zájem o globální rozvojové vzdělávání. Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

- **Světová škola**
Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.
Staňte se výjimečnou a elitní školou, která se zajímá o dění okolo sebe i na celé planetě!

- **Globální rozvojové vzdělávání**
Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Zelené okénko

- **Zelené úřadování**
je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.
- **Zelené nakupování**
je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Ekologický institut Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá, vydal řadu materiálů a informační letáček, který najdete v elektronické podobě na www.veronica.cz

- Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, věnované udržitelné spotřebě domácností, pustěte si nový videoklip. www.umenivybirat.cz
- **Žijte BIO** www.bio-info.cz
vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.
- **Stránky sdružení TEREZA** www.nejsetrejsi.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává pěstitelům, řemeslníkům a zaměstnancům v rozvojových zemích příležitost, aby se užívali vlastní práci za důstojných podmínek. Více informací najdete na www.fairtrade.cz.

Prodejní místa:

- **Výrobky Fair trade můžete zakoupit v Lísce - budova Základní školy Vsetín, Rokytnice 436**
Pondělí - čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 16.00 hodin
Návštěvu si můžete domluvit předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

Zajistíme pro Vás též fairtradové občerstvení či balíčky na vašich akcích, více na infoevvo@seznam.cz

- AMBOS MUNDOS provozuje **rozvojový obchůdek "Oba světy"**. Více o obchůdku a sortimentu najdete na AMBOS MUNDOS, www.ambosmundos.cz
- Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty). V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

- **Líska je členem pracovní skupiny pro Fairtradové město Vsetín.**
- **Líska je místním podporovatelem fair trade, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele**

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- **Regionální značky**
<http://www.regionalni-znacky.cz>
- **Rodinná firma Koldokol z Bílých Karpat**, <http://www.koldokol.cz/o-nas/>

Prodejní místa:

Prodejna ODTADYMA, o.p.s.,
Seninka 2 - prodejna ve Vsetíně, přízemí Domu Kultury.

Obchod Z DĚDINY nabízí jídlo z našeho regionu.

Sortiment obchodu pochází z farem, od malých a středních zpracovatelů převážně ze Zlínského kraje, e-mail: obchod@zdediny.cz
<http://www.facebook.com/zdedinyzlin> Regionální potraviny, www.zdediny.cz

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Těšíme se na zajímavé a chutné recepty z Vašich kuchyní. Vítejte recepty pro domácí i školní vaření. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

KOBLIHY dle receptů Anastazie B. Seidlové KUCHARKA „JITŘENKY“ z roku 1920 (přesný opis)

Koblihy jednoduché.

Na mísu se dají dvě lžíce rozpuštěného horkého másla, připojí se tam sklenička rumu (asi čtyři lžíce), dvě lžíce cukru, lžíce citronové šťávy, lžička kůry, jedno celé vejce se rozkvedlá ve vlažném mléce, vše se promíchá, připojí se k tomu sůl, tři dkg rozmlazených kvasnic, 1kg mouky a vlažného mléka ještě tolik, aby bylo těsto vláčné, jako na buchty. Mohou se připravit tři čtvrti litru mléka, dle toho, jak je mouka suchá. Těsto se dobře vytluče, až od mísy a vařečky odpadává. Neboť čím více se každé těsto vytluče, tím více přijde do něho vzduchu a pak jest pečivo kypřejší. Nyní se nechá těsto kynouti. Nato se ohřátý vál (neboť v zimě bývá vše studené) popráší malinko moukou kus těsta se rozválí na malíček silné a vykrájí se větším koblihovým kružidlem kolečka a na každé se dá kousek zavařeniny nebo malinký kousek dobrých povidel a přikryje se prázdným kolečkem; kolem se prstem přimáčkne, aby nádivka nevyčnívala a pak se o něco menším kružátkem vykrojí, aby měla kobližka pěkný okolek, na čemž velice záleží. Nemáme-li větší koblihové formičky, mohou se větší kolečka sklenicí vykrajovali, menší formičkou plechovou. Mladým dívkám dovoluji si též připomenouti, že se do koblihů dává jen malinký kousek zavařeniny, asi jako lískový ořech; máku může být větší kousek, neboť jest lehký, kdežto povidla a zavařeniny jsou těžké, čímž koblihy jsou příliš těžké a nemívají kolem bílé proužky. Když jsou koblihy hotovy, dá se na čisté ohřáté prkno nějaký čistý starý ubrousek, popráší moukou, kobližky se tam kladou a potom se opětně, čistým a ohřátým ubrouskem přikryjí a nechají se hodně, asi hodinu kynouti, ne ale příliš u horka, aby se nepřiparili. Na kastrol se dá sádlo, do něhož se může přidati kousek převařeného másla; musí se však omastek rozpáliti a proto, když již koblihy jsou hodně vykynuté, dá se nějaký kousek těsta do sádla a když se hodně škvaří, dá se tam tolik koblihů, spodní stranou vzhůru, aby volně plavaly, hned se pokryjí poklicí a za minutu se poklice sejme, koblihy se lopatkou, nebo špejlí obrátí a nechají se odkryté péci, až jsou zpola růžová, což trvá půl druhé nebo dvě minuty. Omastek musí být dost rozpálený, nikoli ale tak, aby koblihy za vteřinu zčervenaly a snad i dokonce zčernaly; tu se pak také stane, že rychle koblihy sice zčervenají, ale uvnitř jsou syrové. Když koblihy rychle tmavějí, hned se kastrol odtáhne ke kraji, aby nebyl na přílišném žáru, a koblihy se opatrně smaží. Když jsou kobližky dost, vyndají se lopatkou nebo špejlí a kladou se na talíř, pijavý papír, aby zbytečná mastnota se z nich stáhla; musí avšak rychle v pečení jiných pokračovati, aby se omastek zbytečně nepálil. Upečené koblihy nesmí se dávat na sebe, aby se nepomačkaly; studené mohou se pak na mísu složit, a když se dávají na stůl, popráší se tlučeným cukrem. Koblihy se nedělají příliš veliké, neboť se dlouho nepropekou a dají více pečení než koblihy menší. Nejlepší velikost koblihy jest jako větší pomoranč.

Koblihy jemnější.

Na mísu se dají dvě lžice rozpuštěného horkého másla, připojí se hned k němu lžice tlučeného cukru, lžice citronové šťávy, dvě lžice rumu, zamíchá se to, pak se k tomu připojí lžička soli, dva žoutky, dva dkg zmlazených kvasnic, na větší špičku nože citronové kůry, půl kg prosáté pěkné mouky a vlažného mléka tolik, aby bylo těsto jemné jako na buchtičky. Může se ho připravit něco přes čtvrt litru. Těsto se hodně vytluče, až od mísy a vařečky odpadává a pak se dobře ukryje a nechá kynouti a pekou jako předešlé. Jsou jednoduché, kyproučké a dobré. Z této porce jest třicet koblih.

Koblihy ještě jemnější.

Na mísu se dají tři lžice rozpuštěného másla, dvě lžice cukru, z půl citronu šťáva, dle chuti se dá kůry, lžička soli a míchá se to na teplé plotně, až se to zahřeje; po té se to dá vychladnouti. Do vychladlého připojí se čtyři žoutky, dva a půl dkg zmlazených kvasnic, pěkně se to promíchá, dá se k tomu šedesát dkg prosáté pěkné mouky a vlažného mléka tolik, aby bylo těsto jemné, o malinké poznání silnější než na buchtičky. Dobře se vytluče, až se dělají puchýře, nechá se kynouti, dělají se koblihy a plní libovolnou nádivkou; přikryté nechají se pomalu hodinu kynouti a pekou se v rozpáleném omastku jako prvě. Z této porce bývá třicet šest koblih. Kdo šetří, může dáti jen tři žoutky.

Boží milosti (křeháčky) dle babičky ze Šumavy.

Na vál se dá neplný čtvrtlitr prosáté mouky, udělá se v ní důlek, dají se tam dva žoutky, dvě lžice bílého vína, dvě lžice kyselé husté smetany, na špičku nože soli, půl lžice rumu a rovná lžice tlučeného cukru. Těsto se na vále pomocí mouky přidělává, aby bylo trochu slabší než na nudle, a pracuje se tak dlouho, až se leskne a dělají se puchýře. Mouky stačí na vše čtvrt litru. Těsto vypracované se rozválí na nůž silně, nakrájejí se pruhy, jako když se dělají nudle, pak se z toho udělají na osm centimetrů dlouhé kousky, v každém kousku se uprostřed prořízne malá dírka a konce kousku se jí prostrčí, aby to vyhlíželo jako ptáček; také se může proříznutým otvorkem opačně ještě druhý konec prostrčit a jest to též velice hezké. Z toho jest třicet porcí. Též jest hezké, rozválí-li se těsto jako na nudle, nakrájejí se větší a menší kolečka, dospod se dá větší, na povrch menší, pak se to vprostřed prstem přitlačí a dá smažiti do rozpáleného omastku do růžova. Než se dává na stůl, posype se toto pečivo tlučeným cukrem. Jest to rychlé a dobré pečivo.

Poslala nám Lenka Dufková.

Přírodní zahrady

- Jak na přírodní zahradu Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica - PROVÁDÍ KONZULTACE PŘÍMO NA ZAHRADĚ, <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **NECHEJTE SI CERTIFIKOVAT VAŠI ZAHRADU - ZÍSKEJTE PLAKETU PŘÍRODNÍ ZAHRADA** » Máte-li zahradu a hospodaříte ve spolupráci s přírodou, či jste alespoň k tomu nastoupili cestu, můžete získat prestižní plaketu "Přírodní zahrada". Tu má v Česku už bezmála 150 zahradníků. Plaketou dáváte najevo svoji filozofii a podporujete šíření myšlenky přírodního zahradničení. Více o udělení plakety na <http://www.veronica.cz/?id=563>
- Kde jsou přírodní zahrady v Česku?, [Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr](http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr)
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín**
Relaxace i vzdělávání v ukázkové přírodní zahradě a ovocném sadu. Na pozemku za Centrem Veronica jsou dvě desítky starých stromů a nově přes padesát mladých stromků. Zahrada je budována v přírodním stylu, s využíváním prvků jako jsou vyvýšené záhony, bylinné záhony, sluneční past, jezírko a jiné. <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

- **Při plánování zahrady můžete využít služby profesionálů, se kterými Líska spolupracuje:** <http://www.prirodnizahrady.cz/> Naplánují a zrealizují pro vás přírodní zahrady, hřiště, jezírka a další prostory pro práci, hru a odpočinek. Používají jen postupy šetrné k životnímu prostředí, vycházející z principů permakultury. Výsledný projekt je vždy odrazem Vašich přání a potřeb.

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- Vychází **bulletin Mrkvička** pro mateřské školy na téma Budování přírodní zahrady.
- Vychází nové číslo **Pravého domácího časopisu**, <http://www.pravydomaci.cz>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

Jak si zkrášlujeme a vylepšujeme naši mateřskou školu u nás ve Vidči?

Vybudovali jsme si přírodní zahradu a snažíme se jíst zdravěji. Ptáte se, jak se nám to podařilo? Prozradíme Vám, jak na to. Udělejte si s rodiči tvořivou dílničku. Je to drahocenný čas, který stráví dítě se svým rodičem a zároveň utužujeme soudružnost našich rodičů se školou a mezi sebou. Děti vytvořily hmyzí hotel a muchomůrky, a dřevěná zvířátka na ozdobu plotu.

Hmyzí hotel, je v podstatě dřevěný domeček se stříškou a bez přední a zadní stěny. Vnitřek domečku se vyplní různým materiálem, nejčastěji polínky o stejně dlouhém rozměru a libovolném průměru. Můžeme také přidat bambusy, staré cihly a jiný materiál, který má navrtané libovolné otvory a do těch, ať už jsou přírodní nebo ne, se hmyz sám nastěhuje. Hmyzí hotel, jež svou neobvyklou vizáží zdobí naši zahradu byl nejpopulárnějším stanovištěm během naší tvůrčí dílny snad i proto, že už během naší práce se do něj začal stěhovat hmyz. Děti našly mravenečky, brouky, včeličky a jiný hmyz a samy je do předvrtaných okýnek-dírek-do hmyzího domečku zastrkovali a tím vítali první hosty v hmyzím hotelu.

Z polínek dřeva a kulatých koleček nařezaných z kmenů stromů děti vyráběly hříbky. Červené muchomůrky, které děti samy barvily a za pomoci tatínků a dědečků instalovali do země atraktivně ozdobily celou zahradu a oživily tak již podzimní blátivé přírodní prostředí.

Z jiných kulatých koleček nařezaných z polínek děti vyrobily zvířátka sdrátovaná k sobě a tato zvířátka teď zdobí plot naší zahrady.

Zapojili jsme se do programu ekoškola a díky tomu jsme se zaměřili mimo jiné na změny v našem jídelníčku. Snažíme se vyměnit dosavadní jídlo za bio produkty, podporujeme místní farmáře. Celkově se s dětmi se snažíme zdravěji jíst, upravujeme jídelníček na slazení medem a eliminování cukru.

Dále nakličujeme fazole Mungo, je to v podstatě pokus při kterém se děti mnoho učí a za dva dny se může konzumovat. Naše děti klíčky milují a každý den Mungu přibývá více fanoušků.

Klíčky munga (Phaseolus mungo) jsou v Asii oblíbené již 5000 let – a v poslední době se začínají využívat i u nás. Výhonky obsahují hodně vitamínu C, dále vitamíny A, B a E, draslík, vápník, fosfor, železo a hořčík, a celých 20% bílkovin, což je poměr srovnatelný s masem.

Zdroj: <http://www.ireceptar.cz/zdravi/recepty-pro-chut-i-vitalitu-naklicene-mungo-psenice-a-pohanka/>

CHCEME MÍT NAŠI ŠKOLIČKU VESELOU A ZDRAVOU !

Autor: Pavlina Parks

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

- **Výstupy z česko-slovenského workshopu o EVVO najdete na**
<https://www.zkola.cz/management/omsrlz/mezinarodnispolupracezk/Stranky/workshop-evvo.aspx>
<http://www.kr-zlinsky.cz/vybrane-rozvojove-projekty-zlinskeho-kraje-cl-759.html>
- **Zelená pro budoucnost Evropy a Česka** je série debat pořádaná s cílem zapojit veřejnost do diskuse na aktuální evropská témata, seznámit se s pohledem předních expertů a představitelů evropské politiky a zároveň přiblížit práci Zelených v Evropském parlamentu. Níže naleznete základní informace o všech čtyřech debatách, stejně jako průběžně aktualizovaný seznam panelistů a informace o nich.

Debaty organizuje Zelená evropská nadace pro skupinu Zelených/ESA v Evropském parlamentu ve spolupráci s Nadací Heinricha Bölla Praha.

<http://zelenaprobudocnost.gef.eu/cs>

Environmentální informační a komunikační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.

Jak získat elektronickou rozesílku Líska:

Napište nám e-mail na: infoevvo@seznam.cz, telefon: 605 806 840, www.liska-evvo.cz

- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna a videotéka.** Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce

Společná prezentace a přehled akcí je významným tradičním nástrojem pro jednání s partnery, přípravu projektů i přiblížení EVVO veřejnosti a médiím. Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz

- **Publicita aktivit a organizací** (tiskové zprávy, články, informační a propagační materiály).
- **Osvětové a informační kampaně.**

V rámci síťového projektu **Rozvoj sítě environmentálních vzdělávacích, poradenských a informačních center ve Zlínském kraji** byla zpracována **elektronická mapa ekoporaden ve Zlínském kraji** <http://www.liska-evvo.cz/component/content/article/61-ekoporadnyzlinkraj>
Projekt byl spolufinancován SFŽP ČR a MŽP.

❖ V příloze dnes najdete:

- Rozesílku č. 4/2014 - celý text v PDF
- Pozvánku na seminář Česká republika pomáhá
- Pozvánku na jarní prázdniny do Muzea regionu Valašsko – Zámek Vsetín, Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí
- Pozvánku na akce do 14/15 Baťova institutu Zlín
- Pozvánku a návratku na Setkání organizací k ekovýchově

Líska - o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách: Líska, o.s. / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny / Ptáci – žijí tady s námi / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené/Stromy a my/Cesty za poklady ve Zlínském kraji/ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá **Líska - občanské sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji** s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť Mrkvička a MRKEV a účastníky projektu „Školní program EVVO krok za krokem“ zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Informační a komunikační servis a vzdělávací programy Lísky jsou podpořeny z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.